

De Wereldkerk te gast in Karlsruhe (Duitsland)

11^e Assemblee van de Wereldraad van Kerken

Het was voor mij moeilijk mij een voorstelling te maken van de 11^e Assemblee van de Wereldraad van Kerken in Duitsland, toen ik hoorde dat ze bijeen zou komen en dan uitgerekend in deze stad, die mij tot dan toe volkomen onbekend was. En voor Karlsruhe was het dan ook niet gemakkelijk om een goede gastgever te zijn. De vergadering, die aanvankelijk gepland was voor 2021, werd vanwege de pandemie uitgesteld tot 2022 en het was lange tijd niet duidelijk welke vorm zij zou kunnen aannemen. Uiteindelijk kwamen christenen uit de hele wereld naar Karlsruhe en de stad, de regio en de kerken waren goede gastgevers. Op het congresterrein tussen de dierentuin en de Schwarzwaldhalle kwamen afgevaardigden, waarnemers en gasten van alle continenten bijeen om met elkaar te vieren, naar elkaar te luisteren, met elkaar te discussiëren en de weg van de Wereldraad (WCC) in de komende 7 jaar te bepalen. De rijkdom van de kerken werd op verschillende manieren duidelijk: confessionele diversiteit tussen orthodoxen, gereformeerden, pinkstergemeenten, historische vredeskerken en Hernhutters (of moeten we zeggen Moravians). Bij sommigen kon je hun denominatie aan de kleding zien, bij anderen moest je het vragen. Naast deze rijkdom aan geloofsvormen en -uitingen waren er verschillen in herkomst, taal en cultuur. Vooral in de prachtige diensten onder de Magic Sky werd deze diversiteit duidelijk. Gecoördineerd door br. Mikki Roberts, medewerker van de WCC en predikant van de Broedergemeente, werd er gebeden, gezongen, geklaagd en uit de Bijbel gelezen - in vele talen en met elementen uit verschillende culturen. Ook dans speelde een rol in deze diensten. Maar er werd ook hard gewerkt: in plenaire vergaderingen, Homegroups, Ecumenical Conversations en commissies van de Assemblee werden verkiezingen voorbereid, verklaringen geformuleerd en richtlijnen voor het werk van de WCC besproken. De eisen van onderdrukte en achtergestelde groepen en gemeenschappen speelden evenzeer een rol als de grote vraagstukken van de wereldpolitiek. Inheemse volkeren, jongeren, vrouwen en mensen met een beperking eisten herhaaldelijk een eerlijke vertegenwoordiging in de organen van de kerken en de WCC, maar ook aandacht voor hun zorgen. Jongeren pleitten vooral voor klimaatrechtvaardigheid en eisten van de kerken duidelijke signalen en acties. Twee van de kwesties die in de aanloop al voor onrust hadden gezorgd waren de Russische oorlog tegen Oekraïne en het conflict tussen Israël en Palestina.

De WCC had de eis van de overheid in Duitsland om de delegatie van de Russisch-Orthodoxe kerk uit te sluiten afgewezen, maar in plaats daarvan een evenredige delegatie van vertegenwoordigers van de Oekraïense kerken uitgenodigd, hoewel er tot dusver geen lidkerken in Oekraïne zijn. Er was geen openbare dialoog tijdens de vergadering. De verklaring van de Vergadering over Europa maakt duidelijk hoe moeilijk het voor deze wereldwijde kerkgemeenschap is om overeenstemming te bereiken over controversiële kwesties. Hoewel de Vergadering de veroordeling van de Russische invasie door het Centraal Comité omarmt, blijft de verklaring vaag en wordt nauwelijks aangegeven wie verantwoordelijk is voor het lijden en de wreedheden die worden benoemd.

Met betrekking tot het conflict in het Heilige Land eisten Palestijnse christenen en ook kerkelijke vertegenwoordigers, bijvoorbeeld uit Zuid-Afrika, dat het beleid van de Staat Israël als "apartheid" in de zin van het internationale recht zou worden aangemerkt. In de ontwerpverklaring over rechtvaardigheid en vrede in het Midden-Oosten werd de term ook zo gebruikt. Na een sterk bezwaar van onder andere de EKD en verdere discussies in de commissie werd uiteindelijk een verschil van mening vastgesteld. Nu staat er in het document:

Onlangs hebben talrijke internationale, Israëliische en Palestijnse mensenrechtenorganisaties en juridische instanties studies en rapporten gepubliceerd waarin wordt gesteld dat het beleid en de acties van Israël volgens het internationaal recht neerkomen op "apartheid". Binnen deze Vergadering zijn bepaalde kerken en afgevaardigden een groot voorstander van het gebruik van deze term, omdat zij beweren dat deze de realiteit van het volk van Palestina/Israël en de positie krachtens het internationale recht nauwkeurig weergeeft, terwijl anderen de term ongepast, nutteloos en pijnlijk vinden. We zijn het hier niet over eens. Wij moeten deze kwestie verder onderzoeken, terwijl wij samen blijven werken aan de weg van rechtvaardigheid en vrede.¹

In de plenaire vergadering geldt het beginsel van consensus. Er wordt niet gestemd (behalve bij verkiezingen). In plaats daarvan gebruikt elke afgevaardigde twee gekleurde kaarten waarmee de mening kenbaar en zichtbaar gemaakt kan worden. De oranje kaarten betekenen instemming, de blauwe kaarten afwijzing. Als er aan het eind van een debat nog maar een paar blauwe kaarten over zijn, wordt de afgevaardigden gevraagd of zij het aannemen van het document nog willen afwijzen of hun afwijkende mening in de notulen willen laten opnemen. Misschien is een soortgelijk beginsel interessant voor de Synode van de ECP.

Ik wil nog iets zeggen over een onderwerp dat bijzonder belangrijk is voor de Broedergemeente: het omgaan met racisme en de geschiedenis van kolonialisme en slavernij. In Karlsruhe werd mij voor het eerst duidelijk hoe breed de vraag in de kerken op verschillende continenten is naar een rechtvaardige omgang met het slavernijverleden en de onderdrukking door koloniale systemen, vooral door de Europese kerken. De WCC is van plan een netwerk van kerken te vormen die hun geschiedenis in dit opzicht onder ogen willen

---

¹ Eigen vertaling uit het Engels. Zie het gehele document hier: <https://www.oikoumene.org/resources/documents/seeking-justice-and-peace-for-all-in-the-middle-east>

zien. De Broedergemeente zal daar deel van uitmaken. In dit verband is het ook van belang dat het begrippenpaar uit het motto van de Assemblee: "Verzoening en Eenheid" in het slotdocument is uitgebreid, zodat de WCC de kerken oproept tot een "pelgrimage van gerechtigheid, verzoening en eenheid".

Naast deze inhoudelijke aandachtspunten, een paar woorden over de ontmoetingen: De medewerkers van de Herrnhuter Missionshilfe (HMH) en de afdeling public relations van de ECP maakten het mogelijk dat - ondanks de korte termijn - twee tenten over het werk van de Broedergemeente in de Brunnen-area (het terrein met de exposities) te vinden waren: één over de wereldwijde verspreiding van de dagteksten en één over het werk van de HMH. Bij deze tenten waren er veel ontmoetingen met deelnemers en gasten van de Assemblee. Afgevaardigden en waarnemers van de wereldwijde Broedergemeente ontmoetten daar ook de deelnemers aan de Conferentie voor Gerechtigheid, Vrede en Heelheid van de Schepping van dit jaar. Hartelijk dank aan allen die hieraan hebben meegewerkt.

Johannes Welschen